UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De prædictis pœnis in particulari. parag. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

Visual Library

AN PRÆLATI REGULARES DISPENſent ſuos in Interſtitiis.

12. Cum Religioſis exemptis diſpenſatne in Interſtitiis Epiſcopus ejus loci, ubi ii habitant de familia, an eorum Superiores?

13. Profectò bipartita eſt ſententia. Alii *a* in dicto Epiſcopo, Alii in *b* Superioribus hanc poteſtatem agnoſcunt. Illi, quia univerſaliter Tridentinum loco ſæpius citato hanc poteſtatem Epiſcopis tribuit, hi, quia volunt in hoc Tridentini loco, nomine Epiſcopi, intelligi eos, qui, cum habeant Juriſdictionem quaſi Epiſcopalem, tribuunt Dimiſſorias ſuis ſubditis, hi autem ſunt Superiores Regulares (ut ſuprà *c* indicavi) ſi enim ad ipſos pertinet concedere licentiam ordinandi, ad eoſdem pertinebit, & ...enſandi, ut, non ſervatis Interſtitiis, ordi-
...ır.

a Bonac. Vaſq. Hen. Aſca. Tābur. Leſſ. aliiq; ap. Paſq. cent. 4. q. 353. quibus adde Dianā ... tr. 4.

...Ionet hic opportunè Suarez *d* ex mo-
...ioſorum fieri, ut Superiores in ſuis
...gent Epiſcopos, ut in his di-
...s Religioſis.
..., ita mihi (etiam practi-
...bilis (licet probabilior
..., me conſentiente, Il-
...opus Montis-Rega-
...ſiglia, modò ipſe ro-
...iſſoriis diſpenſabat,
...m literis ſe diſpen-
...ebat.
...um habe, judi-
... pertinere ad di-
... manifeſta, quia
...atem, vel utilitatem Ec-

...m ne te lateat, Provincialem
...tatis *e* poſſe diſpenſare in In-
...t non poſſe diximus in extra
...d hoc enim requiritur Pater No-
...alis. Ratio eſt, quia illud conceſſit
Pater Generalis Provincialibus, *f*
...c non item. Cæteri Religioſi
ſuam praxim, vel privilegia
conſulant.

CAPUT XII.

§. I.

Pœna malè conferentis, vel recipientis Ordines.

1. PRimò. Qui ſcienter ordinantur in Sacris ab Epiſcopo, qui Epiſcopatui, & uſui Ordinis Epiſcopalis renunciavit (ſi ea renunciatio habuit effectum per acceptationem Summi Pontificis) ſuſpenduntur *g* ab Ordine ſuſcepto.

2. *Hæc ſuſpenſio reſervatur Summo Pontifici, dum enim in Textu* h *dicitur, ut, ſi non ſcienter, nec per ignorantiam craſſam, & ſupinam quis ita ordinatus fuerit, poſſit ab Epiſcopo diſpenſari, ſequitur; quod ſi ſcienter, vel per ſupinam ignorantiam, non poſſit ab Epiſcopo.*

3. Secundo Ii, qui ordinantur ab Epiſcopo excommunicato, ſuſpenſo, interdicto, ſchiſmatico, hæretico ſuſpenduntur *i* ab Ordine, ſic malè ſuſcepto.

4. *Requiritur, ut Epiſcopus,* k *vel ſit denunciatus, ut talis, vel, ut ſit excommunicatus per publicam Clerici percuſſionem, debet enim eſſe talis, ut ſit vitandus, ſeu non toleratus.*

5. *Cum ordinato à ſchiſmatico diſpenſat unus* l *Pontifex Summus. Cum cæteris colligetur ex dicendis,* m *Deo dante, de Abſolutione à ſuſpenſione.*

6. Tertiò. Ordinatus per Simoniam manet ſuſpenſus *n* ab Ordinibus ſic ſuſceptis, & ordinans ſuſpenditur à collatione ordinum, à Pontificalibus, & ab ingreſſu Eccleſiæ.

7. *Cum eo, qui ſcienter hanc Simoniam commiſit ſolùm diſpenſat Pontifex; ſed cum eo, qui ignoravit, commiſſam fuiſſe Simoniam, poteſt* o *Epiſcopus.*

8. Quartò. Qui innodatus excommunicatione *p* ob Clerici percuſſionem recipit Ordines, ſive Majores, ſive Minores (ne includas primam Tonſuram, quia hæc Ordo non eſt) ſuſpenditur, ſi ſit Clericus Regularis, ſi verò ſit Clericus Sæcularis, eſt deponendus à ſuſceptis.

9. *Cum iis, qui exiſtentes excommunicati dicta excommunicatione ob Clerici percuſſionem, ſcientes Ordines recipiunt, Vnus Papa* q *diſpenſat.*

g C. 1. de Ord. ab Epiſcopo. h Ibidem. i C. 1. & 2. de Schiſ. & Ordinan. ab eo. k Lege Bonni de Ord. q. 3. d. 11. Suar. de Cen. d. 13. ſec. 1. n. 5. Bonac. T. d. 3. de Cl. in part. q. 1. p. 10. l Gloſ. c. 2. de Schiſ. ex Apoſt. V. Poteſtatem. m Conjugam. de ſuſpenſ. l. 2. n C. Ex multis 1. q. 3. & de bi. o Gloſ. V. Poſſ. p C. Cum illorum de ſent. excommun. q Ibidem.

10. *Antonius a Theſaurus extendit hanc ſuſpenſionem ad omnes excommunicatos ſuſcipientes ſcienter Ordines. Sed, quia Textus b ſignatè ſolum loquitur de excommunicatione ob dictam percuſſionem, hæc doctrina mihi incerta relinquitur. Cur enim extendenda ſit tanta pœna ad omnes excommunicationes, ſi Textus tantummodo loquitur de una?*

11. *Qui quacumque excommunicatione irretitus Ordines ſuſcipit, irregularitatem non incurrere dicemus ſuo loco.* c

12. Quintò. Qui Ordines quoſcumque recipit ab Epiſcopo, quamvis proprio, exercente Pontificalia in aliena Diœceſi, abſque licentia Ordinarii loci ſuſpenditur ex Tridentino, *d* donec ſuo Prælato viſum fuerit.

13. *Quid ſit exercere Pontificalia, & quas actiones hæc comprehendat, lege apud Caſtropal.* e *ſed latius apud Bonacinam.* g

14. *Quoniam autem Tridentinum loc. cit. requirit licentiam Ordinarii, ſupponit Vaſquez,* g *ſufficere licentiam Ordinarii, qui ſit in aliquo loco exempto ab Iuriſdictione Epiſcopi talis loci, ſeu territorii, nulla alia licentia ab ipſo Epiſcopo loci requiſita, & favet Loth h loquens de Abbatibus, quoad uſum Pontificalium. Sed tenendum cum Caſtropalao, i meritò tantam licentiam negante cum aliis, quos apud eundem lege.*

15. Sextò. Qui culpabiliter *k* Ordines, etiam Minores (quicquid neget de Minoribus Bauni *l*) recipit ab alieno Epiſcopo ſine licentia, ſeu dimiſſoriis, ſeu ſine literis commendatitiis proprii Ordinarii ſuſpenditur per Tridentinum ab Ordine, quamdiu Epiſcopo proprio judicabitur expedire: Ipſe verò Epiſcopus ſcienter, vel mala fide ordinans (non ergo per rationabilem ratihabitionem) ſuſpenditur per annum à collatione Ordinum, ſive omnium, ut *m* plures ſuſtinent, ſive ſolùm illorum, quos malè confert, ut non pauci *n* defendunt.

16. *Bonacina o hic comprehendit, tum recipientem, tum conferentem primam Tonſuram, quia putat primam Tonſuram, venire in Sacris Textibus nomine Ordinis. Non verò comprehendit Caſtropalaus p ob oppoſitam rationem.*

a Theſaur. de pœnis Eccleſiaſt. p. 2. V. Ordo c. 4. V. Amplia primò.
b C. Cum illorum cit.
c Cùm agam de irreg. c. 14. §. 1. n. 8. & 9.
d Trid. ſeſſ. 6. c. 2. de Ref.
e Caſtrop. de Cenſ. d. 4. p. 10. §. 1. n. 1.
f Bonac. T. 3. de Cenſ. in partic. d. 3. q. 2. p. 12.
g Vaſq. apud Caſtropal. mox citan.
h Ludov. Bertran. Loth. in reſ. mor. fol. 145.
i Caſtrop. de Ord. d. un. p. 15. n. 10. Aſcan. Tambur. de jure Abb. T. 1. d. 21. q. 4.
k Trid. ſeſſ. 23. de Ref. c. 8. Pius II. l. mox citan.
l Bauni apud Dian. p. 11. tr. 5. r. 2.
m Barb. aliique ap. Lean. de Ord. d. 8. q. 31.
n Nav. Marchin. aliique ap. Lean. l. cit.
o Bon. T. 3. de Conſ. in pa. d. 3. q. 1. p. 11. nu. 18.
p Caſtrop. d. 4. de Cenſ. p. 10. §. 1. n. 4.

Dixi (per Tridentinum) *nam in Bulla, de qua mox num. 18. & de qua item dixi ſupra cap. 11. §. 1. num. 3 ſimilem ſuſpenſionem Pius* q *II. imponit, ſed loquitur de Ordinibus Sacris: at Tridentinum loquitur etiam in Minoribus.*

Præterea Pius II. dixit abſolutè (ſuſpenſus ſit) *at Tridentinum dicit (quamdiu Epiſcopo proprio judicabitur expedire) unde videtur Tridentinum Pii II. diſpoſitionem mitigaſſe.*

Contra Ultramontanos, &c. eſſe ſuas peculiares pœnas, ſi ordinentur ſine Dimiſſoriis, & ſine requiſitis ab Vrbano VIII. dictum eſt ſupra cap. 8. §. 1. num. 4.

16. *Inquires. Si quis abſque Dimiſſoriis proprii Epiſcopi petat ordinari ab alieno, ſed interim tempore, quo is ordinatur, inveniatur Epiſcopus proprius conceſſiſſe Dimiſſorias, incurretne ſic ordinarius ſuſpenſionem?*

Reſpondeo. Diſtinguit rectè ſic Merolla: r *Si proprius Epiſcopus conceſſit dictas Dimiſſorias motu proprio, vel ad inſtantiam alterius, quàm ipſius ordinandi, incidit in ſuſpenſionem ordinandus, at ſi conceſſit ad ipſius inſtantiam, puta per ſuum Procuratorem, vel Nuntium ad id deſtinatum, aut per literas ſuas, non incidit. Ratio eſt, quia gratia priori modo conceſſa non prodeſt ignoranti, ſecùs verò conceſſa modo poſteriori. Hanc rationem faciliùs intelliges, ſi legas, quæ dixi* ſ *ſuprà.*

18. Septimò. Qui Ordines ſuſcipit Sacros cum culpa ante legitimam ætatem, ipſo jure ſuſpenditur à Pio II. loc. cit. tum ab Ordine ſic ſuſcepto, tum ab aliis Ordinibus ante ſuſceptis, ut ego puto, quicquid alii *t* reſtringant ad ſolum Ordinem ſic ſuſceptum.

19. *Ratio hujus meæ ſententiæ eſt, quia ſic expreſsè habet Pius Secundus. Ecce ejus verba:* Omnes, qui abſque diſpenſatióne, ſive extra tempora à Jure ſtatuta, ſive ante ætatem legitimam, vel abſque Dimiſſoriis literis ad aliquem ex ſacris Ordinibus ſe fecerit promoveri; à ſuorum Ordinum executione, ipſo jure, ſuſpenſus ſit.

Hæc Pius. In quibus illud (ſuorum) *abſolutè dictum, etiam ritè ſuſceptos comprehendere videtur.*

20. *Inquires. Qui bona fide, putant ſe habere legitimam ætatem, promoveatur ad gradum Sacerdotalem, poteſtne, errore cognito, licitè, & ſine timore incurrendi in irregularitatem, celebrare poſt adeptam requiſitam ætatem?*

q Pius II. cum ex Sacrarum, confirmata à Sixto V. ſed ad terminos Pii II. reducta à Clem. 8. ut dixi ſup. ca. 11. §. 1. nu. 3.
r Merolla T. 3. diſp. 6. ca. 6. n. 112. citans Nav.
ſ Sup. li. 5. de pœn. tr. de caſib. reſer. c. 9. §. 2. à n. 18.
t Villalob. Avila, Henr. apud Dian. p. 3. tr. 4. reſ. 182.

Reſpondeo affirmativè. a Cùm enim hic non ſit ſuſpenſus, quia culpam, cui Pius ſuſpenſionem adnexuit, non commiſit, non violat Cenſuram celebrando, atque adeò irregularitatem non incurret. Sed, nec peccat, quia tam Ordinibus eſt inituatus, & nunc in ætate requiſita munus, quod habet, exercet.

a G Hurt. de ſuſp. diſſ. 13 nu. 6. Diana p. 3. tract. 4. reſ. 182. Bauni de Ord. qu. 13 dub. 6.

21. *Quod etiam hic bona fide ante ætatem promotus poſſit licitè celebrare, antequam debitam acquirat ætatem, probabile putat Ledeſma, b ſed non eſt audiendus, quia nimis abhorret ab Eccleſiæ ſenſu, ut quis ante ætatem debitam altari deſerviat, & dum Tridentinum vetuit, ne quis ante ætatem promoveretur ad Ordines, vetuit item, ne Ordinibus uteretur.*

b Petrus Ledeſ. ap. Dianam, l. c.

22. Octavò. Qui ſcienter, ſeu cum culpa ordinatur in Sacris extra tempora à Jure ſtatuta ſine diſpenſatione, ſuſpenditur.

23. *Lege, quod modò dixi numero 19. nam videbis hanc eſſe ſuſpenſionem ab omnibus Ordinibus etiam ritè antea ſuſceptis: quicquid ſit, an aliqui putent, eſſe ſolum ab Ordine ſic ſuſcepto.*

24. Nonò. Tum is, qui eadem die duos Sacros Ordines ſuſcipit, tum is, qui eos confert, ſuſpenditur. *c*

c C. literas de Temp. Ord.

Qui eodem die, dixi; *nam cæterum, ſi alia communia interſtitia non ſerventur, peccari quidem, ſed non incurri ſuſpenſionem, non multò antè dictum eſt.*

25. *Hanc ſuſpenſionem ſibi reſervat Pontifex, dum dicit* (tamdiu volumus manere ſuſpenſos, donec de illis aliter diſponamus.)

26. *Præterea Textus loquitur de conferente, & de accipiente Diaconatum, & Sacerdotium eodem die, vel uno, & altero ſequenti die v. g. Sabbato, & Dominica, continuato jejunio, quod fictione juris cenſeatur idem, & unus dies: At Rubrica hujus Textus abſolutè de omnibus Ordinibus Sacris loquitur; ſic enim ſummat hoc Capitulum. (Duo Sacri Ordines non poſſunt conferri uno eodem die, vel duobus, continuato jejunio.)*

27 Decimo. Qui ordinatur per ſaltum, id eſt, qui recipit Ordinem ſuperiorem, non recepto prius inferiore, ſuſpenditur *d* ab Ordine ſic ſuſcepto, donec ſuſceperit Ordinem prætermiſſum, & accedente Epiſcopi diſpenſatione, juxta id, quod habet Tridentinum *e* his verbis: *Cum promotis per ſaltum, ſi non miniſtraverit, Epiſcopus ex legitima cauſa poſſit diſp nſare.*

d C. un. de Clerico promoto per ſaltũ. e Trid. ſeſſ. 23. c. 14. de Reform.

28. Undecimo. Qui, durante matrimonio, etiam rato, ſuſcipere præſumpſit Ordinem Sacrum, ſuſpenditur *f* ab Ordine ſic ſuſcepto, etiam poſt diſſolutum matrimonium, nec valet ad alios Ordines aſcendere, nec admitti ad Beneficium, vel officium Eccleſiaſticum.

f Extrav. Jo. 22. de Voto. V. Bonacin. de ſuſpenſ. d. 3. p. 1. §. 1. nu. 13.

29. *Moneo id intelligi de conjugato recipiente Ordines Sacros extra caſus, qui ex Jure permittuntur, qualis eſt, quando cum quibuſdam requiſitis, de quibus alibi g dicemus, accedit conſenſus utriuſque conjugis.*

g In Trid. de mat. c. 8. & habet c. 1. d. 79.

30. *Prædicta ſuſpenſio reſervatur Papæ, niſi ſic ordinatus in Religionem per Profeſſionem ingrediatur, nam tunc poterit cum eo h Epiſcopo diſpenſare.*

31. *Qui, contra, cùm ſit in Sacris, matrimonium contrahit, non incurrit ſuſpenſionem, ſed ſubjacet pœnæ Depoſitionis, & Degradationis, aliiſque ſeptem pœnis, quas enumeratas lege apud Bauni. i*

C. Agatoſa 23. qu. 2. C. Conjugatus. De Converſ. Conjug.

32. Duodecimo. Novitius, vel nulliter profeſſus, qui ordinatur ad titulum Paupertatis, ſuſpenditur.

h Extrav. Jo. 22. i Bauni de Ord. qu. 15. dub.

Hanc ſuſpenſionem explicuimus ſupra c. 6. §. 3. nu. 4. & 5.

33. Decimotertiò. Univerſaliter, qui ordinatur in Sacris ſine Titulo, vel Patrimonii, vel Beneficii, vel Paupertatis, idque cum pacto, cum Ordinante de non petendis alimentis ab ipſo; ſuſpenditur.

De hoc argumento plenè diſſeruimus dicto c. 6. §. 4.

34. Decimoquartò. Qui ordinatur furtivè, id eſt, qui ſine ſcientia Ordinantis conſociatur cum ordinandis, & ſic, neſciente, & conſequenter nolente, atque adeò non examinante Epiſcopo, Ordines ſuſcipit, ſuſpenditur *k* arbitrio Epiſcopi, data Delinquenti pœnitentia pro menſura delicti, ſi ejuſmodi ſic ordinatus non fuit ad id prohibitus ſub excommunicatione.

k C. 1. de eo, qui furtivè.

Si verò (ait Sacer Textus dicto cap. primo, de eo, qui furtivè) *Interminatio anathematis ſuper hoc facta eſt, moneas eum, ut in aliquo Monaſterio, ſeu Canonia habitum ſuſcipiat Regularem, cui, ex quo in habitu illo aliquanto tempore fuerit laudabiliter converſatus, poteris miſericorditer providere* (loquitur Summus Pontifex cum Epiſcopo) *alioquin nulla ratione concedimus eum ad Sacerdotalem Ordinem promoveri.*

35. *Profectò hodie hanc poſteriorem pœnam*

puto,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

puto, nequaquam incurri, quia lego in Pontificali Romano reformato ante actum Ordinationis imponi ab Epiſcopo contra hos, furtivè accedentes, pœnam excommunicationis ſolùm ferendæ, ſed Textus hic loquitur a de lata.

36. Quod autem, nomine furtivè accedentis, intelligatur ſolùm is, quem modò explicui num. 34. probabilior eſt ſententia apud dictum Bonacinam, b & alios.

Prædictam pœnam, ſive appelles ſuſpenſionem cum c aliquibus, ſive cum aliis irregularitatem, parum refert, cùm ſufficiat nobis ſcire, eam poſſe ab Epiſcopo, vel Summo Pontifice ſub diſtinctione data num. 34. diſpenſari, & quidem tum pro executione Ordinum ſuſceptorum, tum pro ulterioribus ſuſcipiendis, ut notat Theſaurus ibidem, initio.

37. Decimoquintò. Qui ordinatur in Sacris cum Dimiſſoriis habitis à Capitulo intra primum annum Sedis vacantis, niſi ratione Beneficii ſit arctatus ad Ordines ſuſcipiendos ſuſpenditur e ad beneplacitum futuri Prælati.

38. Decimoſexto. Religioſus ſuſcipiens Ordinem Sacrum in Apoſtaſia, ab eo ſuſpenditur, f nec poteſt, niſi à Summo Pontifice diſpenſari.

Atque hæc de pœnis, ſaltem uſu frequentioribus, Ordinem perperam recipientium, vel conferentium, nam pœnæ, quæ incurruntur propter malum uſum Ordinum jam ſuſceptorum, dicentur, Deo favente, cùm de irregularitate. g

§. II.

Conſilium circa ſuſpenſionem quamdam, ratione Ordinum.

1. PAter Joannes Petrus Muſtica doctiſſimus hac noſtra ætate Theologus floruit cum admirabili ſapientiæ, & virtutis fama in hoc Panormitano Societatis noſtræ Collegio. Is morti proximus, me per antiquum familiarem ſuum gemmis ſanè, auroque pretioſiore dono, condecorare voluit, peramplo ſcilicet Manuſcripto plurium Conſiliorum, quæ idem ipſe, per varias occaſiones, ediderat; quod ego amicè cuſtodio, curioſè lego, & ejus ſapientia animum ſubinde reficio.

2. Quoniam ergo in quodam Conſilio plura habet circa ſuſpenſionem ob Ordines ſine literis Dimiſſoriis receptos, ideo hic illud inſerere libuit in tui gratiam, Lector, & in mei animi grati monumentum.

FACTI SPECIES.

3. Titius Diœceſis Mazarienſis, Sede vacante, infra annum obtinuit à Summo Pontifice Privilegium ſuſcipiendi Ordines ab alieno Epiſcopo in hæc verba: (*Ut ab Ordinario viciniori, conſtito illi prius per legitimas probationes de Vita, & moribus, cæteriſque requiſitis, &c. vel de ejus licentia, cujus etiam teſtimonio, vita, & mores tui commendentur, à quovis alio Antiſtite, &c. promovearis*) ſic ibi. Et, obtentis literis commendatitiis ſui Vicarii Capitularis, ordinatus eſt ab Epiſcopo Cephaludenſi Subdiaconus, & Diaconus, non obtenta licentia Epiſcopi vicinioris. Nunc eidem Clerico Titio, volenti initiari Sacro Ordine Presbyteratus, ab Illuſtriſſimo Archiepiſcopo Panormitano, utique viciniori, opponitur, ipſum Titium eſſe ſuſpenſum, ob amiſſionem Eccleſiæ, quæ erat obtinenda ab Epiſcopo viciniore.

4. Ego cenſeo, prædictum Clericum nullam incurriſſe ſuſpenſionem, in ſuſcipiendis Sacris Ordinibus Subdiaconatus, & Diaconatus ab Epiſcopo Cephaludenſi ſine licentia Epiſcopi vicinioris. Ducor, quia hæc ſuſpenſio, aut dicitur eſſe ab Homine, aut dicitur eſſe à Jure; ſed neutrum verum eſt, ut probabo: ergo nullam incurrit ſuſpenſionem.

5. Quòd nulla in hoc caſu ſit ſuſpenſio ab Homine, res eſt luce clarior. Quia, nec à Summo Pontifice lata eſt, nec ab Ordinario propriæ Diœceſis, v. g. Vicario Capitulari, nec ab ullo Epiſcopo viciniore, nec ab ipſo Epiſcopo Cephaludenſi.

6. Tota ergo controverſia eſſe poteſt de ſuſpenſione à Jure, & hanc non adeſſe, ſeu non eſſe latam in prædicto caſu, ſic evinco. Suſpenſio à Jure lata, cùm quis ordinatur ſine literis teſtimonialibus, vel commendatitiis, tunc tantùm incurritur ab eo, qui ſic ordinatur, quando ordinatur ſine literis Dimiſſoriis, ſeu commendatitiis, ſui proprii Ordinarii, ſed in prædicto caſu Titius non eſt ordinatus ſine literis commendatitiis ſui propriis Ordinarii, has enim habuit à Vicario

Capitulari

a Gloſſ. in c. 1. citatū, & Theſaurus de pœn. Eccleſ. p. 2. c. 7. §. adverte ſecundo, multoſq; cit.
b Bonac. de Ord. qu. un. p. 4. n. 31. & latiùs de irreg. q. 3. p. 4. num. 6. Suar, de Cenſur. d. 42. ſec. 3. nu. 5. Bardi in ſelec. l. 7. qu. 10 alios citās.
c Gibal. c. 5. de irreg. q. 1. nu. 21.
d Avil. p. 7. d. 9. ſec. 1. du. 4. Laym. de ſac. Ordin. c. 3. n. 2. ſub quadā diſt. &c.
e Trid. ſeſſ. 7. c. 10. de Reform.
f C. ult. de Apoſtatis.
g De irreg. c. 24. §. 3.